

TÜPRAŞ İÇİN YURTTAŞ HAREKETİ

“Özelleştirme sözcüğü ilkin 1969 yılında Peter Drucker tarafından [tekrar özelleştirme] şeklinde kullanılmıştır. Bu tanımları yorumladığımızda, tarihin bir döneminde devletleştirme politikasının uygulandığını, şimdilerde ise eskiye dönüş biçiminde tekrar özelleştirme politikasına dönüldüğünü anlarız. ...özelleştirmenin Türkiye’de ve dünyada iddia edildiği gibi kamu kesiminin verimsizliği ile bir ilgisinin bulunmadığını ya da özelleştirmeye gerekçe olarak ileri sürülen savların geçerli olmadığını, sorunun sermayeden kaynaklandığını ve dayatmanın sermayeden geldiğini görürüz ...özelleştirmenin gerçek yüzünü görebilmek için doğru soru şöyle olmalıdır: [Tarihin bir aşamasında kamulaştırma politikasını dayatmış olan sermaye, niçin şimdilerde de özelleştirme politikasını dayatmaktadır?] Bu sorunun yanıtı olarak, özelleştirme, krize girmiş sermayenin kendisine yeni faaliyet ve kâr alanı açma, bu yolla krizi aşma ve siyasal-toplumsal kararlarda daha güçlü olma amacına ulaşma aracı...” olarak tanımlanabilir.

Geçen haftaki yazıdan yapılmış alıntıdan yola çıkarak, özelleştirme politikalarının amacını ortaya çıkan sonuca göre anlamak ve yorumlamak bilimsel bir yaklaşım değildir. Sonuç ortaya çıktıktan sonra dahî gerçeği hâlâ kamuoyundan saklamak ise hainliktir. Özelleştirmenin nasıl bir yağma ve halkın birikimlerine yönelik saldırı olduğu “*köprüyü satarım, sattırmam*” tuluatında belli idi. Daha o zamanlarda iç ve dış kaynaklı sermayenin kendileri dışında oluşmuş halk birikimini yağmalama iştahının kabarmış olduğu anlaşılıyordu. Sermayenin bu arzusunu tatminle görevli siyasiler ve toplumun beynini yıkama işlevini yüklenmiş olan medya halkı baskı altına aldı. Bu süreçte kamu çıkarı doğrultusunda özelleştirmelere karşı zorlu bir hukuk mücadelesi de yürütüldü. Sermaye bu mücadeleyi, bir yandan siyasiler marifetiyle yasayı değiştirerek, diğer yandan da hukuksuzluğa baş vurarak aşmaya çalıştı. Ege’deki beş çimento fabrikasının Danıştay kararına rağmen Fransız firmasında kalması yönünde zamanın hükümeti hukuk dışı bir karar aldı.

Sermaye, bir yandan siyasî gücü ile yasaları hukuk dışına taşıırken, diğer yandan da varolan yasaları dahî çiğnemeye çekinmezken, açıktır ki, görev artık halka düşmüştür! TÜPRAŞ için yurttaş hareketinin başlatıldığını memnuniyetle öğrendim. Bu grubun medyadan derlediği bilgilere göre, TÜPRAŞ’ın 2005 yılı cirosu 20 milyar dolar dolayındadır. Aynı kaynağa göre, TÜPRAŞ’ı yabancı petrol şirketinin de bulunduğu bir grup içinde alan en büyük holdingin 2005 yılı cirosu ise ancak 18 milyar dolar civarındadır. Danıştay 2 Şubat 2006 tarihli kararı ile bu ihale hakkında yürütmeyi durdurma kararı aldı. Bu kararı uygulamayan siyasal erk de, ilgili firmalar grubu da hukuku çiğnedi. TÜPRAŞ ihalesi ile bir kamu tekeli özel tekele dönüşmüş oldu. Türkiye’de enerji alanında alınacak ekonomik kararlar ve yürütülecek faaliyetler, bu ihale ile tekel gücünü ele geçiren özel kesime, onun da ötesinde, halkın bilinçsizce “ulusal” olarak nitelediği bir holdingin arkasındaki uluslararası petrol devine emanet edilmiş oldu. Siyasal erki de yanına almış olan böylesi çıkar çevrelerince kuşatılmış olan halkın kamu yararı doğrultusunda mücadeleye girmesi hukuka müdahale anlamına değil, tam tersine, yasayı hukuka uyarlamak anlamına gelir. Halkımız, bu zorlu mücadelede, yargı organından da, daima olduğu üzere, yasalardan kazınsa da vicdanlardan kovulamayan kamu yararı doğrultusunda haklı sonucu beklemektedir!

Bu veriler karşısında ne yağmacı sermayeye ve onun medya alanındaki ideolojik aygıtlarına, ne IMF direktiflerini kalkan yaparak ülkeyi pazarlama işlevini sadakatle yürüten siyasal erke fazla söyleyecek bir şeyimiz yoktur. Ancak, arkalarında koskoca holdinglerin bulunduğu vakıf üniversitelerinin ve devlet üniversitelerinin hukuk ve iktisat fakültelerinde hukukun çiğnenmesi, kamu tekelinin özel tekele dönüşmesi, özelleştirmelerle kamu yararı

aleyhine halk birikiminin yağmalanması derslerde ve sohbetlerde acaba nasıl işleniyor diye çok merak ediyorum. Acaba, üniversiteler ticarileştirilerek, üniversitelerin kamu kaynakları kısılıp, üniversite-sanayi ilişkisi çıkar ilişkisine dönüştürülerek, yarı-zamanlı çalışma yaygınlaştırılarak ve ünlü holding üniversiteleri oluşturularak, bilimsel faaliyet görüntüsü altında toplumsal beyin dönüşümü mü gerçekleştirilmektedir! Günümüzde işgal ve sömürü araçları olarak silâhın yerini dil, kültür ve bilim emperyalizmi almıştır. Bu şartlar altında “TÜPRAŞ İÇİN YURTTAŞ HAREKETİ” olumlu bir girişim olarak görülmelidir.

Not: Bu yazı, Prof. Dr. İzzettin Önder tarafından Cumhuriyet Gazetesi'ndeki köşesinde, 18 Nisan 2006 tarihinde yayınlanmak üzere yazılmıştır. Ancak, Cumhuriyet Gazetesi bu yazıyı yayınlamamıştır. Gazete, yazarına konuyla ilgili hiçbir bilgi vermemiştir.